

Nd.

628. Framvarp

til laga um breyting á lögum nr. 8, 15. apríl 1928, um einkasölu á sild.

(Eftir 2. umr. í Nd.).

1. gr.

1. gr. laganna orðist svo :

Sildareinkasala Íslands hefir einkasölu á allri sild, sem er söltuð, krydduð eða verkuð á annan hátt til útflutnings á Íslandi, svo og á allri sild, sem veidd er til útflutnings af íslenskum skipum hjer við land, hvort heldur innan eða utan landhelgi, eða verkuð í íslenskri landhelgi. Heimilt er þó íslenskum verksmiðjum að selja til útlanda sild, lagða í olíu eða krydd í loftþjettum dósum, sem rúma ekki yfir 5 kg. hver.

Heimilt er framkvæmdarstjórn sildareinkasölnunnar að krefjast þess, að þeir, sem veiðileyfi hafa fengið, afhendi einkasölnunni ferska sild til söltunar, þar sem því verður við komið, ef framkvæmdarstjórn telur það nauðsynlegt vegna starfrækslunnar, enda sje sildin útflutningshæf, að dómi umboðsmanna einkasölnunnar. Framkvæmdarstjórnin sjer þá um eða ráðstafar verkun sildarinnar á þann hátt, er henni þykir hentast eftir markaðshorfum á hverjum tíma.

2. gr.

2. og 3. tölul. 4. gr. orðist svo :

2. Að útvega tunnur, salt og annað efni, sem áætlað er að með þurfi til sildarverkunar hvert ár, og sjá um verkun og geymslu sildarinnar, annaðhvort milliliðalaust eða eftir samningum við ákveðna saltendur, eftir nánari ákvörðun framkvæmdarstjóra í samráði við útflutningsnefnd. Sjer til aðstoðar getur framkvæmdarstjórn haft umboðsmenn, sem hafa eftirlit með flokkun sildar og allri vinnu í hverri verstöð, þar sem sild er verkuð til útflutnings.

3. Að selja fyrir einkasöluna alla sild, saltaða, kryddaða eða verkaða á annan hátt, og skila sildareigendum andvirði hennar svo fljótt sem unt er, eftir að það greiðist, að frádregnum kostnaði við starfrækslu einkasölnunnar og því, er legst í sjóði. Bráðabirgðagreiðslur miðast við áætlað verð og skiftast þær hlutfallslega milli allra, sem skilað hafa sild til einkasölnunnar, þótt meira eða minna af henni sje óselt. Í reikningslok skal greiða sildareigendum fullnaðarverð. Skal það miðað við meðalverð allrar sildar það ár og sama verð greiðast fyrir alla sild af sömu tegund og gæðum, afhenta einkasölnunni á sama stað. — Þó skal heimilt að semja fyrirfram við sildarveiðendur um afhending ákveðins sildarmagns, til þess að tryggja forsamninga einkasölnunnar, og má greiða fyrir þá sild alt að 1 kr. yfir meðalverð á tunnu, enda ábyrgjast þá sildarframleiðendur gagnvart einkasölnunni, að slíkir samningar verði uppfylltir.

3. gr.

5. gr. laganna orðist svo:

Framkvæmdarstjórninni í samráði við útflutningsnefnd er heimilt að

taka fje að láni til þess að kaupa tunnur, salt og annað efni til sildarver-
unar, svo og til þess að greiða framleiðendum upp í sild þá, er þeir hafa af-
hent einkasölunni, eftir rjettum hlutföllum við sildarmagn þeirra. Slikt lán
má taka út á sildina, hvort heldur fyrirfram eða jafnótt og hún er fullverkuð.

Lánsstofnanir, sem veita einkasölunni slik lán, hafa sameiginlegt
lögveð í allri sild, sem einkasalan hefir til sölumeðferðar á hverjum tíma, svo
og í birgðum hennar af tunnnum, salti og öðru efni.

Ríkisstjórninni er og heimilt að ábyrgjast lán til einkasölnunnar. Skulu
þau lán endurgreidd að fullu, áður en nokkrum sildarframleiðanda verður
greitt meira en 18 kr. á tunnu af saltsild, að meðtöldu andvirði umbúða og
verkunarkostnaði, eða tilsvarendi upphæð fyrir öðruvisi verkaða sild. Ábyrgð
rikissjóðs gildir til ársloka 1930 og skal aldrei nema hærri upphæð en svo,
að hún og varasjóður einkasölnunnar á hverjum tíma nemi samtals 500
þús. krónum.

Nú er andvirði sildar að nokkru eða öllu leyti greitt þeim, er afhenti
hana til einkasölnunnar, og er einkasalan þá ábyrgðarlaus, þótt síðar sannist,
að sildin var annars eign eða veðsett öðrum án vitundar einkasölnunnar.
Greiddast þá eftirstöðvar sildarandvirðis rjettum eiganda eða veðhafa, en sildin
sjálf er aldrei afturkræf.

4. gr.

7. gr. laganna orðist svo:

Þeir, sem ætla sjer að veiða sild til útflutnings, skulu innan 15. maí ár
hvert tilkynna stjórn einkasölnunnar, hve mikið þeir ætli sjer að veiða á því
ári. Hverri tilkynningu fylgi skilríki fyrir því, að framleiðandi hafi tök á að
veiða þá sild, sem hann óskar veiðileyfis fyrir, enda tilgreini hann nöfn og tölu
þeirra skipa, er hann hygst að nota til veiðanna, og aðra aðstöðu sína, eftir
því sem framkvæmdarstjórn einkasölnunnar krefst. Veiðileyfi skulu tilkynt
innan 1. júní.

Nú er veiðileyfi veitt, en leyfishafi færir eigi fyrir 1. júlí sönnur á, að
hann hafi trygt sjer skip, sem að dómi framkvæmdarstjóra teljast fullnægiandi
til veiðanna, og má þá taka leyfið af honum aftur, ef dregið hefir verið úr
veiðileyfum annara vegna leyfis hans.

Ef útlit er fyrir of mikla framleiðslu, getur útflutningsnefnd, hvenær
sem er á veiðitímanum, takmarkað hlutfallslega veiðileyfi þau, sem hún hefir
veitt, eða slitið allri sildarsöltun, ef henni þykir nauðsyn til bera, þótt sumir
hafi þá ekki veitt alla þá sild, er þeir höfðu leyfi fyrir. Þá er svo stendur á,
skulu reknetabátar þó að jafnaði hafa veiðileyfi lengur en herpinótaskip.

5. gr.

8. gr. orðist svo:

Myndaðir skulu tveir sjóðir, markaðsleitarsjóður og varasjóður. Í mark-
aðsleitarsjóð skulu renna $\frac{3}{4}\%$, en í varasjóð $1\frac{1}{4}\%$ af andvirði seldrar sildar.
Varasjóði má síðar, þegar ástæða þykir til, skifta í fleiri deildir, svo sem stofn-

sjóð og aðra sjóði til tryggingar framþróun einkasölnunnar, útgerðinni og verkafólki þessarar framleiðslu, þegar sildveiði og sildaratvinna bregst. Sjóðum þessum skal stjórnað af útflutningsnefnd, en atvinnumálaráðherra gefur út reglugerð um skipulag þeirra og notkun.

6. gr.

Aftan við 12. grein bætist:

Að lokinni endurskoðun ár hvert úrskurðar útflutningsnefnd reikningana. Úrskurði hennar má áfrýja til atvinnumálaráðherra.

7. gr.

13. gr. orðist svo:

Laun framkvæmdarstjóra skulu ákveðin af útflutningsnefnd, en þóknun útflutningsnefndarinnar af ríkisstjórninni. Framkvæmdarstjórar ráða þá starfsmenn, sem þeir telja nauðsyn á, og ákveða laun þeirra, í samráði við útflutningsnefnd. Umboðsmenn (sildarmatsmenn) og skrifstofuþjónar einkasölnunnar mega ekki reka sildarútveg, sildarsöltun eða kaupa sild til söltunar.

8. gr.

Aftan við 16. gr. bætist:

Ennfremur falla úr gildi samningar, sem koma í bág við lög þessi, þótt gerðir hafi verið áður en lög þessi öðluðust staðfestingu.

9. gr.

Lög þessi öðlast gildi jafnskjótt sem þau hafa hlotið konunglega staðfestingu. Skal þá jafnframt meginmál þeirra fært inn í aðallögin og þau gefin út í einni heild sem lög frá Alþingi.